

Ebapopulaarne ettepanek

Katrin Rehema – EAL peasekretär

Küsimus, mida arstide liidu liikmed kõige sagedamini esitavad, on järgmine: mida ma sellelt liidult saan. Ja vastus, mida nad kõige rohkem ootavad, kõlaks: arstide liit tagab teile õiglase ja väerika palga. Paraku ei saa täna veel niimoodi vastata, kuid tõesed pole ka suurimate pessimistide sõnad, et arstide liit ei tee tohtrite palkade tõstmiseks midagi.

Aprillikuus hakkas kehtima palgakokkulepe, mis kehtestas kõigile eriarstidele miinimumtunnitasuks 40 krooni. Juba selle lepeni jõudmist võiks pidada saavutuseks, kuid ühestki paberist pole kasu, kui sellel kirjutatud ellu ei viida. Suve alguseks oli selge, et seaduse jõu saanud kollektiivset palgakokkulepet ei täida kaugeltki mitte kõik raviasutused. EAL pöördus Tööinspektsiooni poole palvega kontrollida tervishoiutöötajate palgaleppe täitmist. Sellega ametnikud tõepoolest ka tegelevad.

Aeg läheb aga kiiresti ja juba on alanud palgaläbirääkimiste uus etapp, kus arstide liidu miinimumpalga nõudmine on vastavalt kevadisele volikogu otsusele juba 60 krooni tunnis. Palju on vaieldud, kas haiglate liit on üldse õige koht, kust palgatõusu küsida, sest raha liikumine sõltub hoopis rohkem riigist ja haigekassast. Seekord saatsime kutse koos tööandjate ja töötajate esindusorganisatsioonidega palgaläbirääkimiste laua taha istuda ka sotsiaalministrile ja Haigekassa juhatuse esimehele. Viimane võttis (välja)kutse vastu ja nõustus osalema läbirääkimistel vaatlejana, sotsiaalminister aga keeldus, vastates järgmist: "Peame äärmiselt vajalikuks läbirääkimiste alustamist üleriigilise kollektiivlepingu sõlmimiseks tervishoiutöötajate töö- ja palgatingimuste reguleerimiseks. Kuna riigipoolset palgatingimuste reguleerimist ei toimu, siis parimaks viisiks õiglase palga kujundamisel ongi tööandjate ja töötajate

vahel kokku lepitud palgatingimused, mis üleriigilise kollektiivlepingu tingimuste laiendamisel rakenduvad kõigile sama tööd tegevatele töötajatele. Töösuhete reguleerimine tööandjate ja töötajate vahel kollektiivlepingute kaudu võimaldab töötajatele kehtestada õigusaktidega võrreldes soodsamaid tingimusi. Reeglina sellistes läbirääkimistes valitsuse esindajad ei osale. Toetame läbirääkimiste alustamist, kuid ministeeriumi esindaja läbirääkimistel ei osale."

Pole kahtlustki, et vaatamata uutele seadustele ja kerkinud raviteenuste hindadele on haiglate liiduga 60kroonises miinimumtunnitasus kokkuleppele jõudmine väga raske. Peame lootma, et see õnnestub, kuid olema valmis ka mustaks stsenaariumiks. On välja öeldud, et arstide liit ei välista palgavõitluses streigivõimalust ja kavas on luua oma streigifond. Need avaldused pole mõeldud vaid ajakirjanike õrritamiseks. Streigifondi loomine on praeguses olukorras vägagi mõistlik samm: keegi ei tea, millal seda reaalselt vaja võib minna. Siit johtubki pealkirjas lubatud ettepanek: on vaja tõsta Eesti Arstide Liidu liikmemaksu ja suunata sellest osa streigifondi.

Praegu on EAL liikmemaks 30 krooni kuus. Ei hakka siinkohal targutama, mida selle raha eest Eesti Vabariigis saab või ei saa, igal juhul leiab mis tahes maksu suurendamine maksjate hulgas esialgu vastuseisu. Täpse ettepaneku liikmemaksu uue suuruse kohta esitab eestseisus koos arstide liidu järgmise aasta eelarvega kõigepealt volikogule, lõpliku otsuse peab aga langetama üldkogu. Leidub siiski üks tee, mis viib küll EAL eelarve kasvuni, kuid leevendab üksikliikme maksukoormuse tõusu. Alates aastast 2001 on arstide liidu liikmed maksnud tegelikult kaht liikmemaksu: 30 krooni EAL-le ja x krooni

piirkonnaliidule. Mõnel pool on ka see summa fikseeritud, Tallinna ja Tartu tohtrid maksavad endiselt 1% töötasust, millest piirkonnaliit kannab "keskele" 30 krooni liikme kohta. Samas on väikestel liitudel oma raamatupidamise korraldamine ja maksuametiga suhtlemine muutunud üha keerulisemaks. Paraku ei tee meie maksuseadused erilist vahet mõnekümne liikmega mittetulundusühingu ja suure aktsiaseltsi vahel. Vähetähtis pole ka tõik, et aasta jooksul tasutud ametiühingu maksult saab tulumaksu tagasi. EAL on registreeritud ääna, kõik piirkonnaliidud mitte. Kui liikmemaks laekub algselt piirkonnaliidu kontole, tekitab sellest osa näitamine EAL maksuna ja maksusoodustuse saamine probleeme.

Kui nüüd piirkonnaliidud loobuksid oma maksu kogumisest, ei tõusekski iga kuu makstav summa eriti palju (kui üldse). Tallinna ja Tartu AL peavad muidugi vaagima, kas nad tulevad välja, kui "keskele" makstav osa kasvab, kuid eeldades, et palgad on siiski kuigivõrd tõusnud, pole seegi võimatu. Piirkonnaliidule ei tähenda oma maksu kadumine veel väljasuremist, seltsielu üritusi saab ju väga hästi korraldada ka iga kord lihtsalt osavõtumaksu kogudes. Loomulikult on iga piirkonnaliit oma otsustes vaba, ülaltoodu on lihtsalt üks võimalus.

Nii palgavõitlus kui liikmemaks ja eelarve on 26. oktoobril Tartus toimuva EAL volikogu koosoleku teemad. Kuidas arutelu kulges ja mida otsustati, sellest juba järgmises numbris.